

TANTERMI ÓRÁK 2020 / 2021 SZI FÉLÉV

1. hét (szept. 7.)

TERPENOIDOK BIOSZINTÉZISE.

ILLÓOLAJOK A NÖVÉNYVILÁGBAN ÉS GYÓGYÁSZATI JELENT SÉGÜK.

Dr. Böszörményi Andrea (helyettes: Dr. Kursinszki László)

2. hét (szept. 14.)

MONOTERPÉN KOMPONENSEKET TARTALMAZÓ ILLÓOLAJOK

Dr. Böszörményi Andrea (helyettes: Dr. Kursinszki László)

Aciklusos monoterpének: Lavandulae flos, Citri pericarpium, Aurantii epicarpium et mesocarpium, Aurantii amari flos, Citri bergamiae pericarpium, Coriandri fructus, Melissa folium, Aloysiae folium, Citronellae folium.

Monociklusos monoterpének: Menthae crispae folium, Menthae piperitae folium, Carvi fructus, Eucalypti folium, Melaleuca folium, Angelicae radix et rhizoma, Pyrethri flos

Biciklusos monoterpének: Rosmarini folium, Juniperi galbulus, Camphora, Salviae folium

Aromás monoterpének: Thymi vulgaris herba, Serpylli herba, Origani herba.

3. hét (szept. 21.)

ILLÓ FENILPROPÁN SZÁRMAZÉKOK, SZESZKVITERPÉN TARTALMÚ ILLÓOLAJOK, BALZSAMOK, GYANTÁK

Dr. Ványolós Attila (helyettes: Dr. Böszörményi Andrea)

Fenilpropán-származékok: Caryophylli flos, Calami rhizoma, Anisi fructus, Foeniculi fructus, Cinnamomi cassiae cortex, Myristicae semen, Pertoselini radix et herba, Levistici radix, Calami rhizoma, Zingiberis rhizoma, Curcumae rhizoma

Illó szeszkviterpének: Matricariae flos, Chamomillae romanae flos, Millefolii herba, Absinthii herba, Arnicae flos

Balzsamok, gyanták: Terebinthina drogok, Balsamum peruvianum, Balsamum toluatum, Benzoe, Olibanum, Myrrha, Mastix

4. hét (szept. 28.)

IRIDOIDOK, SZESZKVITERPÉN LAKTON ÉS DITERPÉN KESER ANYAGOK

Dr. Csernák Orsolya (helyettes: Dr. Böszörményi Andrea)

Valepotriát iridoidészterek: Valerianae rhizoma et radix.

Iridoidok: Harpagophyti radix, Plantaginis folium, Gardeniae fructus, Paeoniae radix rubra, alba, Verbenae herba, Harpagophyti radix, Euphrasiae herba, Agni casti fructus

A keser anyag tartalmú drogok és készítményeik terápiás jelent sége

Szeko-iridoidok: Gentianae radix, Trifolii fibrini folium, Centaurii herba, Oleae folium

Szeszkviterpén-laktonok: Cardui benedicti herba, Taraxaci radix, Cichorii intybi radix et herba, Lactucarium, Aucklandiae radix, Cynarae folium

Diterpének: Marrubii herba (Taxus baccata, Stevia rotundifolia, Ginkgonis folium)

Fahéjsavas pregnánészterek: Lanoszterolból levezetett keser anyagok és drogjaik,

kukurbitacinok: Colocyntidis fructus

Szeko-triterpén keser anyagok: Quassiae lignum.

5. hét (okt. 5.)

TRITERPÉNEK ÉS SZTERÁNVÁZAS VEGYÜLETEK

Dr. Alberti-Dér Ágnes (helyettes: Dr. Böszörményi Andrea)

Triterpének és a szteránvázas vegyületek általános ismertetése.

Szaponinok felépítése és kémiai felosztása, hatása.

Szteroid szaponinok: Dioscoreae tuber, Agave, Digitalis fajok, Sarsaparillae radix

Triterpén szaponinok: Liquiritiae radix et rhizoma, Primulae radix et rhizoma,

Herniariae herba, Saponariae albae radix, Hippocastani semen, Quillajae cortex, Senegae radix, Akebiae caulis, Codonopsis radix, Poria, Taraxaci officinalis herba cum radice

Adaptogén hatású drogok terápiás jelentősége és készítményeik: Ginseng,

Eleutherococcus és Leusea drogok

Tetraterpének: Croci stigma, Dauci carotae radix.

Politerpének: Resina elastica

6. hét (okt. 12.)

SZÍVRE HATÓ, SZTERÁNVÁZAS GLIKOZIDOK, KÜLÖNLEGES SZTEROIDOK

Dr. Béni Szabolcs (helyettes: Dr. Alberti-Dér Ágnes)

Szívre ható, szteránvázas glikozidokat tartalmazó drogok és jelentőségük a gyógyászatban: Digitalis purpureae folium, D. lanatae folium, Convallariae folium, Strophanthi semen, Scillae bulbus, Hellebori rhizoma, Adonidis herba, Oleandri folium.

Különleges triterpenoidok, szteroidok: Pruni africanae cortex, Sabalis serrulatae fructus, Cucurbitae semen, Urticae radix, Epilobii herba, Cimicifugae rhizoma, Agni casti fructus, Myrrha.

Ekdiszteroidok: Leuseae herba, Polypodii rizóma

7. hét (okt. 19.)

A NÖVÉNYI NITROGÉN ANYAGCSERE. ALKALOIDOK BIOSZINTÉZISE. ORNITIN ÉS LIZIN EREDET ALKALOIDOK I.

Dr. Kursinszki László (helyettes: Dr. Alberti-Dér Ágnes)

Aminosavak, peptidek, biogén aminok.

Alkamidok: Symphyti radix, Echinaceae herba et radix

Lektinek és gyógyászati felhasználásuk kérdései: Viscum album

Növényi enzimek a terápiában: Carica papaya, Ananas comosus, Ficus elastica drogjai.

Alkaloidok bioszintézise, kémiai szerkezet/hatás összefüggések

Valódi alkaloidok:

Ornitin és lizin eredetű alkaloidok:

Tropán- és ekgoninvázis alkaloidok: Belladonnae radix et folium, Hyoscyami folium, Stramonii folium, Scopoliae rhizoma, Cocae folium.

8. hét (okt 26.)

**ORNITIN ÉS LIZIN EREDET ALKALOIDOK II.
TRIPTOFÁN EREDET ALKALOIDOK**

Dr. Kursinszki László (helyettes: Dr. Csernák Orsolya)

Ornitin és lizin eredet alkaloidok:

Pirrolidin- és piperidinvázis alkaloidok: Nicotianae folium, Lobeliae herba, Conii fructus, Arecae semen, Punicae granati cortex, Piperis nigri fructus.

Pirrolizidin és kinolizidin vázasok: Boraginis herba, Symphyti radix et herba, Farfarae folium, Senecio fajok, Sarothamni herba.

Triptofán eredet alkaloidok.

Egyszer indolvázisok: Physostigmae semen.

Hemiterpenoid indol vázasok: ergot alkaloidok: Secale cornutum.

Monoterpenoid indol vázasok: -karbolin vázasok: Rauwolfiae radix, Vincae minoris. herba, Uncariae cortex, radix et folium

Dimer indol-indolin vázasok: Catharanthi rosei herba, Persicariae tinctoriae folium

Strichnán vázasok: Strychni semen, Curare

Kinolin vázasok: Cinchonae cortex

9. hét (nov. 2.)

**BENZIL-IZOKINOLIN VÁZAS ALKALOIDOK BIOSZINTÉZISE,
FITOKÉMIAI JELLEMZÉSE ÉS JELENT SEBB DROGJAIK
TOVÁBBI FENILALANIN (TIROZIN, DOPA) EREDET ALKALOIDOK.**

Dr. Béni Szabolcs (helyettes: Dr. Csernák Orsolya)

Fenilalanin (tirozin, DOPA) eredet alkaloidok:

Fenoloid-izokinolin vázasok (kelidonin, berberin stb.): Chelidoni herba et radix, Fumariae herba, Berberidis radice cortex et fructus, Hydrastidis rhizoma.

Benzil-izokinolin, morfinán vázasok (papaverin, morfin stb.): Papaveris fructus, Opium.

Dimer benzil-izokinolin vázasok (tubokurarin): Curare.

Fenil-izokinolin, fenantridin vázasok (galantamin): Galanthi bulbos.

Monoterpenoid-izokinolin vázasok (emetin stb.): Ipecacuanhae radix.

10. hét (nov. 9.)

FENILALANIN EREDET PROTOALKALOIDOK, PSZEUDOALKALOIDOK

Dr. Fej s Ida (helyettes: Dr. Ványolós Attila)

Fenilalanin eredet protoalkaloidok:

Fenil-etil-izokinolin intermediérb I keletkez tropolon vázas alkaloidok (kolchicin stb.): Colchici semen et tuber.

Amino-fenil-propán vázas (efedrin stb): Ephedrae herba, Catha edulis folium.

Benzil-amin vázas (kapszaicin stb.): Capsici fructus, Cayenni fructus, Zanthoxyli bungani pericarpium

Pszseudoalkaloidok: Nukleotid eredet alkaloidok:.

Purinvázasok: Theae folium, Mate folium, Cacao semen, Coffeae semen, Colae semen, Guarana.

Pirimidinvázisok: Piper methystici radix (kava-kava).

Imidazolvázasok: Jaborandi folium.

Piridin karbonsavak

11. hét (nov. 16.)

**TERPÉN EREDET ALKALOIDOK.
CIANOGEN- ÉS MUSTÁROLAJ GLIKOZIDOK**

Dr. Alberti-Dér Ágnes (helyettes: Dr. Fej s Ida)

Terpén eredet alkaloidok:

Diterpenoid alkaloidok: Aconiti tuber, Taxus fajok.

Szteroid alkaloidok: Solanum laciniatum, S. dulcamara, Veratri rhizoma et radix,
Sabadillae semen, Lycii fructus

C-nor-D-homosteroid ceván vázas alkaloidok: Veratri rhizoma et radix,
Sabadillae semen.

Cianogén- és mustárolaj glikozidok: Amygdalae semen, Pruni spinosae flos, Sinapis
nigrae semen, S. albae semen, Tropeoli herba

Egyéb kén tartalmú vegyületeket tartalmazó drogok: Allii sativi bulbus, Allii cepae
bulbus

12. hét (nov. 23.)

NÖVÉNYI BIOTECHNOLÓGIA

Dr. György Zsuzsanna (helyettes: Dr. Kursinszki László)

Növényi biotechnológia és géntechnológia. Biológiailag aktív anyagok termeltetése
növényi tenyészetekkel.

13. hét (nov.30.)

ÉVFOLYAM ZH

Dr. Böszörményi Andrea (helyettes: Dr. Béni Szabolcs)

14. hét (dec. 7.)

FITOANALITIKAI MÓDSZEREK

Dr. Riethmüller Eszter (helyettes: Dr. Alberti-Dér Ágnes)

Kihívások, eredmények és lehet ségek a fitoterápiában.